ACADEMIA
MEDICO HOMEOPATICA
DE BARCELONA
1890

DOCUMENT DE POSICIONAMENT DE L'ACADEMIA MÉDICO HOMEOPÁTICA DE BARCELONA EN FRONT DE L'ACTUAL EPIDÈMIA PER CORONAVIRUS SARS-COV-2 (COVID-19) I L'ÚS DE L'HOMEOPATIA

1. Justificació

El COVID-19 és una malaltia contagiosa provocada per un nou virus patogen, el SARS-COV-2 no conegut fins a l'actualitat. Davant l'epidèmia actual que estem vivint a Catalunya i a l'Estat Espanyol, creiem necessari fer un document de posicionament per revisar i actualitzar la informació disponible respecte a les opcions pel que fa a tractament i prevenció que l'homeopatia pot aportar a aquests malalts.

2. Objectius

Els objectius d'aquest document són:

- Elaborar una guia per al tractament homeopàtic del pacient sospitós i/o confirmat de malaltia per COVID-19.
- Aportar als metges homeòpates la informació actual sobre l'epidèmia per COVID 19.
- Donar una primera actualització de les dades clíniques recollides en l'estudi iniciat des del Departament de Clínica *Estudio genio epidémico de la infección por Coronavirus SARS-COV-2, COVID19*.

3. Coronavirus i pandèmia actual

Els coronavirus són virus de RNA encapsulats de la família dels Coronaviridae que produeixen una àmplia varietat de malalties respiratòries i gastrointestinals a diverses espècies de mamífers entre ells els humans.

Es coneixen diverses classes de coronavirus que són la causa diverses afeccions de gravetat molt variable, des de refredats comuns com els CoV 229E i OC43, a molt més greus com Síndrome Respiratori Agut Sever, pel coronavirus SARS CoV o més letals com la síndrome respiratòria de l'orient mitjà produït per MERS-CoV.[1]

3.1 Pandèmia actual

La COVID-19 és un una malaltia produïda pel coronavirus COVID19 recentment descobert a la ciutat de Wuhan, a la Xina. El 31 de desembre de 2019 es va informar de 27 casos de pneumònia d'etiologia desconeguda, amb 7 casos greus, amb un nexe en comú entre ells que

era l'assistència al mercat majorista de marisc, peix i animals vius de la ciutat de Wuhan. Posteriorment es va identificar l'agent causant batejat com el coronavirus SARS-COV-2.

El 30 de gener de 2020 l'Organització Mundial de la Salut va declarar el brot de malaltia per coronavirus COVID-19 a la Xina i l'emergència de salut pública internacional. Des d'aquesta data el brot s'ha estès fora del territori xinès inicialment a Itàlia, Iran i Corea i posteriorment l'Estat espanyol i d'altres països.[2]

3.2 Malaltia COVID-19[3]

Els símptomes de la malaltia produïda pel Coronavirus SARS-COV-2 tenen una variabilitat molt gran, pot des de passar asimptomàtica, a causar pneumònia o la mort. Els diferents estudis realitzats a la Xina mostren que els símptomes més comuns són febre, tos seca, fatiga, expectoració, dispnea, odinofàgia, cefalea, artromiàlgies, calfreds, nàusees o vòmits, congestió, diarrea o hemoptisis.

La majoria de casos són lleus amb símptomes respiratoris i febre que inicien 5 o 6 dies després de la infecció, encara que pot tenir una incubació d'entre 1 i 14 dies. Al voltant del 80% són casos lleus que poden anar des de símptomes de refredat a pneumònia i es recuperen sense tractament específic. Un de cada sis casos són greus, amb factors de risc tals com l'edat avançada, l'obesitat i patologies cròniques com emfisema o bronquitis crònica, hipertensió arterial, diabetis mellitus o cardiopaties. La letalitat de la malaltia segons diversos estudis es situa al voltant del 2%.

La malaltia es contagia de persona a persona a través de gotetes que procedeixen de les vies respiratòries d'una persona infectada que tus o exhala, aquestes gotetes contacten directament amb el nou hoste o es situen al damunt d'algun objecte que posteriorment, a través del contacte, passen a la mucosa oral o ulls.

4. Epidèmies i homeopatia

Un del camp on l'homeopatia ha mostrat efectivitat durant els més de 200 anys d'existència és en el tractament de les epidèmies. Els èxits clínics en aquest camp expliquen la seva expansió a finals del segle XIX i principis del XX, malgrat la reticència i bel·ligerància envers l'homeopatia. Hi ha molta documentació i registres de les intervencions dels metges homeòpates durant els períodes epidèmics a Catalunya, l'Estat Espanyol i a tot el món. A continuació exposarem alguns exemples.

Hahnemann ja va experimentar els remeis homeopàtics en les epidèmies que va viure a la primera meitat del s. XIX. En el seu article *Die Cholera* recomana diversos remeis (Camphora, Cuprum, Veratrum album) pel tractament de la malaltia i en l'article *Belladonna, preventivo de la escarlatina* explica com tractar i prevenir aquesta malaltia. El tractament de malalties epidèmiques greus per homeòpates es va anar repetint

posteriorment, J.T. Kent reporta molt bons resultats a la febre tifoideal i A. Lippe es va fer famós amb el tractament de l'epidèmia de diftèria. Nash té un llibre dedicat al tractament de la febre tifoidal i CM Boger, un dedicat al tractament de la diftèria.

4.1 Còlera

Durant el segle XIX es van produir en l'àmbit europeu diverses epidèmies de còlera. Aquestes successives epidèmies van permetre els homeòpates posar a prova els remeis homeopàtics amb molts bons resultats. El 1854 es va produir la més greu de les epidèmies de còlera a l'Estat Espanyol, amb una elevada mortalitat. Un dels referents de l'homeopatia de l'època Joan Sanllehy i Metges reporta 250 pacients tractats amb 20 defuncions, xifres similars als seus companys catalans amb una mitjana de pèrdues entre aquests homeòpates situada al voltant del 8%; sense aquest tractament homeopàtic la letalitat era molt superior.[4]

A Rússia, durant els anys 1830 i 1831, l'homeopatia es va utilitzar en el tractament del còlera a les províncies de Saratoff, Tamntoff i Twer. Es van tractar 1.270 pacients amb 1.162 guarits i 108 defuncions. Aquestes tasses són similars als registres del tractament homeopàtic a Hongria, Mähren i Viena[5, 6, 7].

4.2 Grip A 1918

L'any 1918-1919 hi va haver una gran pandèmia de grip, coneguda com la grip espanyola perquè Espanya va ser la primera nació a reconèixer l'epidèmia. Els altres països europeus estaven a les acaballes de la Primera Guerra Mundial i probablement no volien reconèixer l'epidèmia per no mostrar feblesa a l'enemic. No existeixen xifres exactes però es calcula que entre un 3 i un 6% de la població mundial va morir, uns 40 milions de persones i solament a Espanya hi va haver uns 8 milions d'afectats amb 300.000 morts.

Del país que tenim més dades és dels Estats Units d'Amèrica on l'ús de l'homeopatia era molt extens. WA Pearson de Philadephia va recollir 29.795 casos de grip tractats amb homeopatia per diferents metges on reporten mortalitats al voltant 1,05% mentre que a centres de medicina convencional arribava al 30%[8]

Els medicaments que majoritàriament varen utilitzar els homeòpates americans eren Gelsemium, Eupatorium perfoliatum, Bryonia i Ferrum phosphoricum. Els símptomes bàsics en els quals es basaven aquestes prescripcions eren: cefalea, cremor als ulls, calfreds que no milloraven a l'abrigar-se, inquietud al dormir, dolors musculars, color marronós de la cara, tos amb expectoració amb sang, saliva sanguinolenta, dolor d'extremitats durant la febre, coloració negrosa dels peus.

L'any 2010 hi va haver una nova pandèmia de grip A que va afectar entre el 10-21% de la població i va deixar 284.500 morts a escala mundial. La letalitat va resultar ser 3,4 vegades per sobre de les epidèmies de grip estacional. H Frei presenta un estudi amb molt bons resultats en la resolució ràpida en les primeres 48 hores d'aquesta malaltia enfront de les dades del tractament convencional amb Oseltamivir[9].

4.3 Altres epidèmies

S'han fet estudis sobre l'eficàcia del tractament homeopàtic de la Malària a Ghana[10] i també per esmorteir els efectes secundaris de la quinina en el tractament de la malària en embarassades[11].

És conegut, el tractament que el govern Cubà va fer per l'epidèmia de Leptospirosi[12, 13], basant-se en el nosode homeopàtic juntament amb fitoteràpia i que ha tingut uns resultats espectaculars. Dels 2,3 milions de persones que varen rebre homeopatia com a tractament, es va observar una reducció de la incidència de la leptospirosi del 84%, mentre que a les zones on no es va fer tractament homeopàtic i va haver-hi un augment del 21,7%.

Així mateix hi ha estudis pel tractament homeopàtic del dengue[14]. En aquests estudis es mostra com la incidència va caure un 93% en els pacients tractats amb homeopatia (3 primers mesos del 2008 en comparació al mateix període del 2007) , mentre que en els no tractats la incidència va augmentar un 128%. Un assaig clínic a doble cec del 2012 també va mostrar millora en la majoria de símptomes del dengue (febre, cefalees i dolors musculars).

Per altre costat, durant l'epidèmia de febre Chikungunya del 2007, es va realitzar un assaig a doble cec, controlat i aleatoritzat[15]. De les quasi 20.000 persones que reberen tractament homeopàtic un 12,8% van contraure la infecció comparat al 15,8% dels quasi 18.500 que varen prendre placebo (p=0.03); una reducció del 19,8% del risc relatiu de contraure el Chikungunya.

5. Informació homeopàtica recollida en les últimes setmanes

A continuació farem una exposició de les informacions sorgides als diferents medis sobre l'epidèmia del coronavirus i el seu tractament homeopàtic.

Els doctors Bhatia[16] desenvolupen un estudi bibliogràfic de les característiques clíniques de casos confirmats, segons els primers estudis publicats amb pacients de Wuhan[17, 18]. Recullen una sèrie de símptomes clínics importants dels casos descrits: febre, calfreds, tos seca, pneumònia, respiració retallada, opressió del pit. I proposen la següent traducció repertorial:

- Chest/Inflammation/Lungs/Weakness, with.
- Cough/Dry/Fever, during.
- Chill/Chilliness/Heat, with.
- Chest/Inflammation/Lungs/Pneumonia/Base, lower.
- Chest/Inflammation/Lungs/Pneumonia/Pleura-pneumonia.
- Chest/Inflammation/Lungs/Pneumonia/Right.
- Gen/Right/Left, then.

A partir d'aquestes dades i fent un diagnòstic diferencial dels potencials remeis, els autors s'inclinen per l'ús de Bryonia alba principalment, i depenent dels símptomes propis del malalt Lycopodium, Phosphorus, Kalium carbonicum, Mercurius solubilis i Arsenicum album.

El dia 28 de gener va arribar un e-mail de part de l'equip d'Aaron To, distribuït per la LMHI i l'ECH[19]. En aquest referien que recollien l'experiència de metges xinesos i pacients de la zona inicial del brot. Els símptomes documentats eren els següents: Slow manifestation, chilliness running up and down of the back, predominantly fatigue during, weakness during fever, including heavy eyelid and pain at limbs during fever. Enviaven la següent repertorització i recomanaven fer tractament preventiu amb Gelsemium 30CH. Bryionia alba, Eupatorium perfoliatum també podien ser útils segons els símptomes presentats. Posteriorment, el mateix grup d'estudi de LMHI ha fet circular un esborrany del mateix estudi ja redactat[20]. Es tracta del tractament de 14 casos de 5 clusters de Covid19 de Hubei i Guangdong. Símptomes presentats anteriorment i tractats 8 d'ells amb Gelsemium, 3 amb Bryonia, 2 amb Arsenicum album i 1 amb Eupatorium perfolitum. No es descriu l'evolució després del tractament.

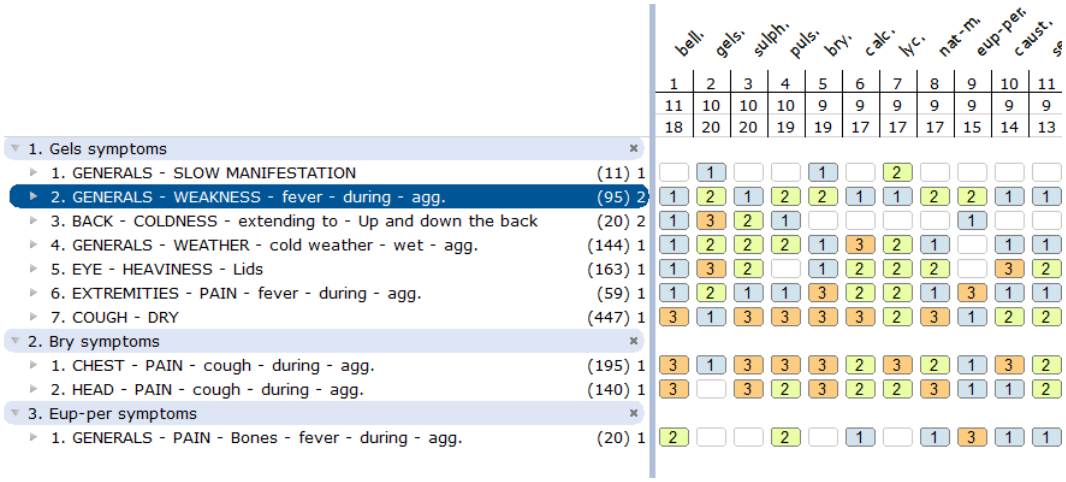

Rajan Sankaran[21] va penjar durant unes hores la web theothersong.com un estudi d'11 casos del Dr. Aditya Kasariyans d'Iran. Referien símptomes diferents de col·lapse, sudoració freda i altres, no presents en altres casos publicats. S'indica com a genus epidemicus Camphora i es fa un detallat raonament de l'encaix de Camphora amb la situació actual de confinament de la població. Es descarta Arsenicum album per la falta d'inquietud dels pacients.

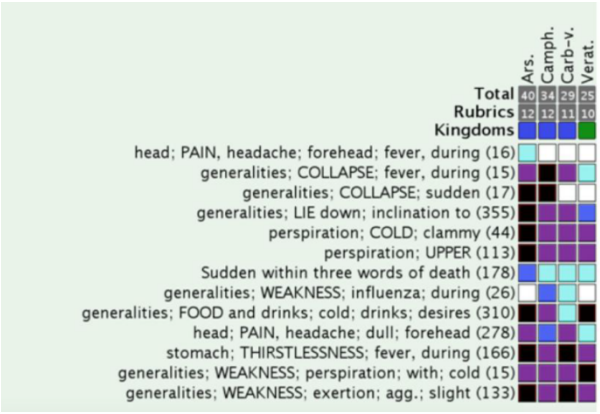

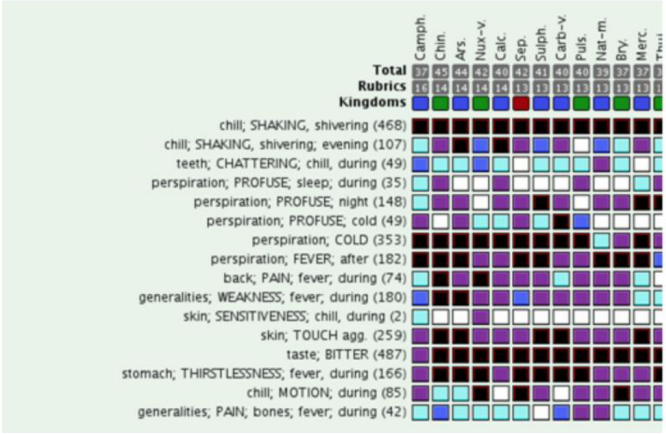

El Ministeri AYUSH de l'Índia[22] també va fer un posicionament amb recomanacions de medicina Ayurvèdica i homeopatia. Recomanen l'ús d'Arsenicum album 30CH de forma preventiva.

El dia 15 de març Jeremy Sherr va realitzar un webinar sobre el tema[23]. Feia un estudi de 40 casos propis, d'Italia, Xina i altres. En una segona actualitzazció del dia 22.03 ja tenia 78 casos recollits. En aquest recomana Antimonium tartaricum en primer lloc, Aconitum pels estadis inicials de la malaltia, els diferents mercuris pels estats intermedis i Phosphorus i Phosphoricum acidum pels avançats. També menciona com a remeis a tenir en compte Gelsemium i Bryonia. Així mateix, comenta que Arsenicum, tot i cobrir molts símptomes no li ha donat bons resultats. Altres remeis proposats per símptomes molt concrets dels malalts: Antimonium arsenicum, Sticta pulmonaris, Stannum metallicum, Cryptococcus, Croton tiglinum, Senega, Sambucus nigrans, Lobelia, Radon, Corvus, Adamas, Spigelia.

Recentment, ha sortit un estudi interessant del Dr. Piet de Baets[24], on unifica els símptomes exposats en estudis publicats oficials i símptomes recopilats per homeòpates, similars als de l'estudi proposat per Aaron To. Conclou en l'ús de Phosphorus com a mesura profilàctica (1MK, 1 dosis) i com a tractament Aconitum, Phosphorus o en menor mesura Antimonium tartaricum, Arsenicum album, Bryonia alba, China officinalis, Eupatorium perfoliatum o Gelsemium (5Ch, dosis repetides).

En els últims dies (18 de març), també hem rebut la comunicació oficial de la LMHI[25] sobre l'epidèmia actual. En aquesta el Dr. Renzo Galassi fa un diagnòstic diferencial de la matèria mèdica dels remeis que probablement poden ser usats amb millors resultats. Primera fase de la malaltia: Bryonia alba, Gelsemium, Ferrum phosphoricum, Belladona, Eupatorium perfoliatum, Nux vomica, Aconitum, Arsenicum album. Segona fase de la malaltia: Phosphorus, Arsenicum album, Hepar sulphuris, Antimonium tartaricum, Kalium carbonicum, Pulsatilla, Silicea, Sulphur, Opium, Carbo vegetabilis, Kalium iodatum, Stannum metallicum.

Per últim, ha circulat pels canals de difusió homeopàtics un video del Dr. Tonarelli[26] on fa referència a l'experiència del Dr. Mangialavori en el tractament de l'epidèmia a Italia. Refereixen el tractament i estudi de 84 casos clínics i destaquen 3 remeis interessants homeopàtics: Chininum muriaticum, Grinelia robusta i Camphora. Especialment interessant l'aportació de Chininum muriaticum, compost semblant a l'hidroxicloroquina que s'està fent servir de manera experimental en al·lopatia en els hospitals d'arreu del món per tractar el COVID-19 i del qual tenim una informació homeopàtica limitada[27] però molt similar a alguns quadres clínics observats en l'epidèmia actual.

6. Estudi de casos clínics locals recopilat pel Departament de Clínica de l'AMHB

A la llum de les diferents propostes de tractament homeopàtic sorgides en les últimes setmanes, des del Departament de Clínica de l'AMHB, s'ha posat en marxa un estudi per recopilar casos clínics de COVID-19 tractats amb homeopatia per metges homeòpates locals (Annex 1). L'objectiu de l'estudi, encara en marxa, és obtenir símptomes homeopàtics

referents a l'actual epidèmia de Coronavirus i poder donar una orientació pràctica pel tractament d'aquests casos. En menor mesura, l'estudi també pretén fer un mínim seguiment d'aquests casos i avaluar la resposta al tractament homeopàtic.

A l'annex del final del present document trobareu el text de l'estudi. Per cada pacient, s'ha complementat la visita homeopàtica habitual telemàtica o presencial amb la complimentació d'un qüestionari (qüestionari1, Q1) de símptomes i modalitats adaptat a l'actual epidèmia. S'han repertoritzat els símptomes presents i s'ha prescrit de manera individualitzada en cada cas. Així mateix, als 7-14 dies de la prescripció o si hi ha mala evolució, està previst completar el qüestionari Q2 per valorar la resposta al tractament.

L'estudi es va posar en marxa oficialment el dia 13 de març de 2020, tot i que hi ha alguns casos recollits els dies previs. Anirem actualitzant la informació a mesura que tots vosaltres aneu enviant casos. Us agrairíem la màxima col·laboració i tot el que pugueu compartir serà analitzat i estarà a la vostra disposició.

En aquests 10 dies, s'han recollit un total de 18 casos de pacients sospitosos de infecció per SARS-COV-2, sigui per clínica compatible amb o sense contacte, i d'altres pacients confirmats amb PCR positiva. En concret, 5 pacients confirmats positius, 4 amb contactes amb persones confirmades i la resta amb clínica compatible. Són 4 homes i 14 dones, amb una mitjana d'edat de 51 anys. 3 (17%) presentaven antecedents de malalties pulmonars cròniques, 1 (6%) malaltia cardiovascular, 2 (11%) obesitat i cap d'ells diabetes mellitus.

Els símptomes recollits més significatius han sigut els següents: febre de >38ºC (17/18, 94%); poca tos o sense tos (9/18, 50%), tos significativa (9/18, 50%) dels quals tos seca (8/18, 44%) ha sigut la més freqüent; empitjorament de la febre a la tarda/nit (8/18, 44%), desig d'estar tapats (12/18, 67%) amb sensació de fred (16/18, 89%), en la majoria de casos acompanyat de calfreds (11/18, 61%), mans o peus freds o gelats (9/18, 59%) i cara calenta en algunes ocasions (5/18, 28%). La majoria no presentaven suor amb la febre (8/16 – algun pacient no ha respost, 50%) i si ho presentaven majoritàriament era suor nocturna (6/16, 38%). Més prevalent l'absència de set (8/15, 53%). Tos de predomini nocturn, seca, que empitjora amb la inspiració profunda, millora estirat i dormint. Tan sols, 4/18, 22%, han presentat dificultat respiratòria, en la majoria nocturna, que millorava amb el canvi postural, estant estirat i dret i empitjorava amb el moviment. Cefalea (10/18, 56%), dolor muscular (11/18, 61%) i cansament (13/18, 72%) han sigut els símptomes concomitants més freqüents. Juntament amb vòmits o nàusees (6/18, 33%), catarro nasal (5/18, 28%) i odinofàgia (4/18, 22%). També remarcar la sensació d'opressió al pit (4/18, 22%), els símptomes oculars de cremor, llagrimeig o dolor (3/18, 17%) i l'alteració o absència de gust i olfacte (3/18, 17%).

Un gran nombre de pacients referien que milloraven estant al llit o dormint (7/18, 39%), tenien preocupació o ansietat per la situació que vivien (5/18, 28%) i volien estar tranquils (2/18, 11%).

Aquí les taules dels 3 grans grups de símptomes: febre, tos i dificultat respiratòria, amb les seves modalitats recollides pel qüestionari 1.

Fiebre

Mañana/mediodía mejor	4/18
Tarde/noche PEOR	8/18
Abrigarse MEJOR	12/18
Abrigarse PEOR	1/18
Desabrigarse PEOR	7/18
Desabrigarse MEJOR	1/18
Sensación calor	6/18
Sensación frío	16/18
Manos frías	5/18
Manos heladas	2/18
Pies fríos	6/18
Caliente: cara, ojos, boca	5/18
Escalofríos	11/18
Sudor NO	8/18
Sudor SI	8/18
Sudor noche	6/18
Sed AUSENCIA	8/18
Sed MUCHA	7/18
Hambre MUCHA	2/18

Tos

Mañana PEOR	3/18
Mañana MEJOR	2/18
Tarde PEOR	3/18
Noche PEOR	5/18
Noche MEJOR	1/18
Tos significativa	9/18
Tos seca	8/18
Tos húmeda	1/18
Poca tos	4/18
No tos	5/18
Inspiración profunda PEOR	4/18
Espiración MEJOR	5/18
Exterior MEJOR	2/18
Exterior PEOR	1/18
Habitación MEJOR	2/18
Habitación PEOR	2/18
Aire frío MEJOR	1/18
Aire frío PEOR	2/18
Cambio postura MEJOR	3/18
Tumbado MEJOR	6/18
Tumbado PEOR	1/18
Sentado MEJOR	2/18
Sentado PEOR	2/18
De pie MEJOR	1/18
De pie PEOR	2/18
Tragar MEJOR	1/18
Comer o beber MEJOR	2/18
Comer o beber PEOR	1/18
Caliente MEJOR	2/18
Frío MEJOR	3/18
Hablar MEJOR	1/18
Hablar PEOR	3/18
Movimiento MEJOR	1/18
Movimiento PEOR	3/18
Dormir MEJOR	5/18
Dormir PEOR	1/18

Dificultad respiratoria

SÍ	4/18
Mañana MEJOR	1/18
Mañana PEOR	2/18
Mediodía MEJOR	1/18
Mediodía PEOR	2/18
Tarde PEOR	2/18
Noche PEOR	3/18
Cambio postura MEJOR	2/18
Tumbado MEJOR	3/18
Sentado MEJOR	1/18
Sentado PEOR	1/18
De pie MEJOR	2/18
De pie PEOR	1/18
Movimimiento PEOR	3/18

Repertorització conjunta dels símptomes més freqüents o significatius dels casos recollits:

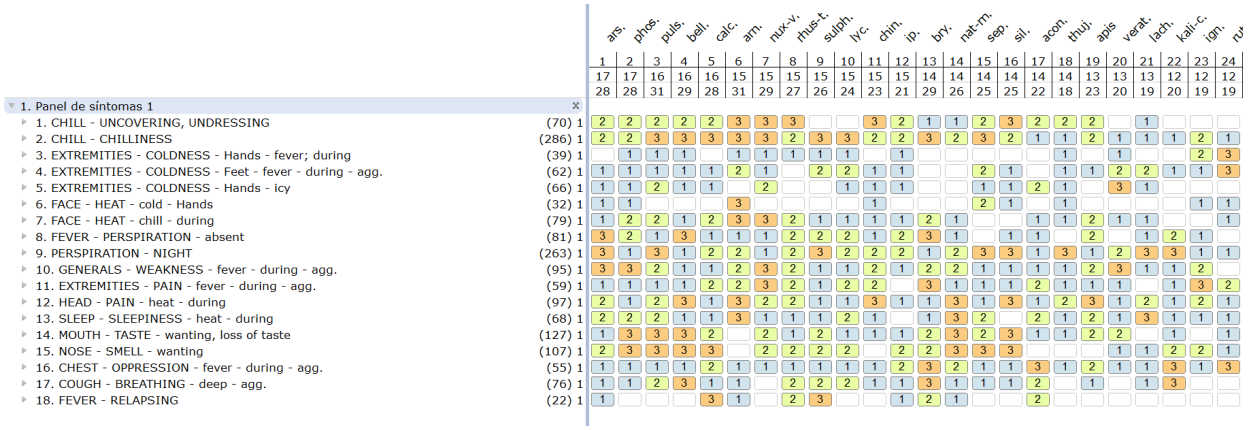

1. Panel de síntomas 1		ars.	phos.	puls.	bell.	calc.	am.	nux-v.	rhus-t.	sulph.	lyc.	chin.	ip.	bry.	nat-m.	sep.	sil.	acon.	thuj.	apis	verat.	lach.	kali-c.	ign.	ru
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
		17	17	16	16	16	15	15	15	15	15	15	15	14	14	14	14	14	14	13	13	13	12	12	12
		28	28	31	29	28	31	29	27	26	24	23	21	29	26	25	25	22	18	23	20	19	20	19	19
1. CHILL - UNCOVERING, UNDRESSING	(70) 1	2	2	2	2	2	3	3	3			3	2	1	1	2	3	2	2	2		1			
2. CHILL - CHILLINESS	(286) 1	2	2	3	3	3	3	3	2	3	3	2	2	3	2	3	2	1	1	2	1	1	1	2	1
3. EXTREMITIES - COLDNESS - Hands - fever; during	(39) 1		1	1	1		1	1	1	1	1		1						1		1			2	3
4. EXTREMITIES - COLDNESS - Feet - fever - during - agg.	(62) 1	1	1	1	1	1	2	1		2	2	1	1			2	1		1	1	2	2	1	1	3
5. EXTREMITIES - COLDNESS - Hands - icy	(66) 1	1	1	2	1	1		2			1	1	1			1	1	2	1		3	1			
6. FACE - HEAT - cold - Hands	(32) 1	1	1				3				1					2	1		1					1	1
7. FACE - HEAT - chill - during	(79) 1	1	2	2	1	2	3	3	2	1	1	1	1	2	1			1	1	2	1	1			1
8. FEVER - PERSPIRATION - absent	(81) 1	3	2	1	3	1	1	1	2	2	2	1	2	3	1		1	1		2		1	2	1	
9. PERSPIRATION - NIGHT	(263) 1	3	1	3	1	2	2	1	2	3	2	2	2	1	2	3	3	1	3	1	2	3	3	1	1
10. GENERALS - WEAKNESS - fever - during - agg.	(95) 1	3	3	2	1	1	2	3	2	1	1	2	1	2	2	1	1	1	1	2	3	1	1	2	
11. EXTREMITIES - PAIN - fever - during - agg.	(59) 1	1	1	1	1	2	2	3	2	1	2	2		3	1	1	1	2	1	1	1		1	3	2
12. HEAD - PAIN - heat - during	(97) 1	2	1	2	3	1	3	2	2	1	1	3	1	1	3	1	3	1	2	3	1	2	1	2	1
13. SLEEP - SLEEPINESS - heat - during	(68) 1	2	2	2	1	1	3	1	1	1	2	1		1	3	2		2	1	2	1	3	1	1	1
14. MOUTH - TASTE - wanting, loss of taste	(127) 1	1	3	3	3	2		2	1	2	1	1	1	2	3	2	3	1	1	2	2		1		1
15. NOSE - SMELL - wanting	(107) 1	2	3	3	3	3		2	2	2	2		2	2	3	3	3				1	1	2	2	1
16. CHEST - OPPRESSION - fever - during - agg.	(55) 1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	3	2	1	1	3	1	2	1	1	3	1	3	
17. COUGH - BREATHING - deep - agg.	(76) 1	1	1	2	3	1	1		2	2	2	1	1	3	1	1	1	2		1		1	3		
18. FEVER - RELAPSING	(22) 1	1				3	1		2	3			1	2	1			2							

Els remeis homeopàtics prescrits fins el moment en aquests 18 pacients han sigut: 5 Arsenicum album, 5 Bryonia alba, 4 Phosphorus, 4 Belladona, 1 Spongia tosta i 1 Pulsatilla (remei crònic).

Els tractaments han estat prescrits en potència 30CH en la majoria dels casos. Altres potències com 200CH, 1MK o en LM també han sigut administrades. Sempre s'han repetit dosis i administrat pel mètode plus.

nº	Sexo	Edad	Fecha	Contacto	Confirmado	Remedio prescrito	potencia	Dosis	Nuevos síntomas	Nueva prescripción
1	M	53	13.03.2020	No se	SÍ	PHOS	30CH	Plus, 3-2-2	Mejoría general persiste cansancio	PHOS 200CH: plus 3-2-2
2	H	64	10/03/2020	SI	NO	ARS	200CH	Plus, 3-4-3-2-2		
3	M	54	10/03/2020	No se	NO	BRY	30CH	Plus, 2-3-2-1-1		
4	M	61	13/03/2020	SI	NO	SPONG	30CH	Plus, 2-3-2		
5	M	60	15/03/2020	No se	NO	BELL	30CH	Plus, 3-2		
6	M	15	11/03/2020	No se	NO	BELL	30CH	Plus, 3-2-2		
7	M	53	11/03/2020	No se	NO	BELL	30CH	Plus, 3-2-2		

8	M	47	16/03/2020	No se	NO	BRY	30CH	Plus, 3-2-1-1		
9	M	59	16/03/2020	SI	SÍ	PULS (remedio crónico)	30LM	Plus, 3-2	Mejoría general, no fiebre. Aparición de dolor en brazo izquierdo aparece y desaparece súbitamente	Continuar con PULS, más tomas
10	M	59	16/03/2020	NO	NO	BRY	30CH	Plus, 3-2-2		
11	M	43	16/03/2020	No se	NO	PHOS	30CH	Plus, 3-3-2-1		
12	M	64	16/03/2020	NO	NO	ARS	200CH	Plus, 3-2	Persiste mucho cansancio, no le apetece hacer nada. Dolor de brazo que aparece y desaparece rápido. Cara caliente, pero quiere estar tapada. Escalofríos. Dolor muslos, > calor. Desesperación, ya no puedo más. Sabor malo de boca	ARS 1MK: Plus 3-2-2
13	H	71	14/03/2020	NO	SI	ARS	30CH	Plus, c/4h	Persiste cansancio, sensación de ahogo, sed pequeñas cantidades	PHOS 30CH: plus c/4h
14	M	47	17/03/2020	NO	NO	BELL	30CH	Plus, 3-3-2	Persiste fiebre, mucho cansancio, dolor todo cuerpo, necesidad dormir, duerme bien	BRY 30CH Plus 2-3-3-2
15	H	56	18.03.2020	SI	SI	PHOS	30CH	Plus, c/6h		
16	M	37	19.03.2020	No se	NO	ARS	30CH	Plus, 2-3-2		
17	H	57	17.03.2020	No se	NO	BRY	30CH	Plus, 2-3-2-1-1		
18	M	18	21.03.2020	NO	SÍ	ARS	30CH	Plus, 3-3-2	Persiste mucho cansancio y fiebre al anochecer	BRY 30CH: plus, 2-3-2

Taula de casos clínics recollits

Al llarg de l'evolució s'ha fet canvi de remei en 3 pacients i canvi de potència en 2 altres. 2 augments de potència en pacients tractats amb Phosphorus 30CH i Arsenicum album 30CH, el primer a Phosphorus 200CH i el segon a Arsenicum album 1MK. 1 canvi de Arsenicum per Phosphorus, un altre canvi d'Arsenicum a Bryonia alba i un canvi de Belladona per Bryonia alba. Destacar que Ars no ha presentats els resultats esperables i s'ha canviat per un altre remei en 2 de 5 ocasions (40%).

Encara estem pendents de completar els qüestionaris 2 en la major part dels pacients i poder avaluar l'evolució de tots ells. En les següents actualitzacions del document presentarem nous pacients i l'evolució dels 18 casos aquí compartits.

Per més informació detallada dels casos clínics recollits podeu demanar-ho al Departament de Clínica, que cedirà totes les dades disponibles als interessats.

7. Recomanacions homeopàtiques per l'epidèmia del COVID-19

En qualsevol pacient que es presenta davant del metge homeòpata aquest ha d'actuar de l'única manera que sap. Tenir una mirada lliure de prejudicis, recollir la totalitat dels símptomes que presenta el malalt i individualitzar un tractament homeopàtic que actuï com un estimulant de la pròpia força vital del pacient per obtenir una resposta curativa de tot l'organisme. De la mateixa manera hem d'actuar amb els casos aguts epidèmics, individualitzant el màxim el tractament prescrit per aconseguir els millors resultats, però també tenint en compte que són malalties que afecten gran part de la població i que es presenten amb unes modalitats i símptomes similars i, per tant, hi haurà un o alguns remeis homeopàtics d'ús més freqüent (genus epidemicus).[28]

Veient els remeis proposats pels diferents metges arreu del món i els casos clínics aportats fins al moment de pacients sospitosos o infectats del SARS-COV-2 de la nostra zona, ens sembla que podem donar algunes pistes sobre els possibles remeis amb més ús en l'actual epidèmia. Primer de tot ens agradaria remarcar les limitacions del nostre estudi, quant a nombre de pacients i seguiment inacabat dels casos; en aquesta línia demanem a tots els associats col·laboració en les setmanes vinents per aportar més dades, ja sigui respecte a símptomes observats en pacients infectats com en seguiment de casos clínics.

Com heu pogut veure amb tota la informació es va delimitant una imatge comuna de la simptomatologia de l'epidèmia actual. De la febre destaca la sensació de fred de tot el cos, calfreds i necessitat d'estar tapat, cara i cap calents i mans i peus freds o gelats i l'absència de suor o la presència de transpiració nocturna. La tos dels casos recollits és de tipus seca, de predomini nocturn, que empitjora amb la inspiració profunda, parlant i amb el moviment i que millora en estar tombat i dormint. La dificultat respiratòria o dispnea o sensació d'opressió al pit es presenta en un 20% dels casos aproximadament, de predomini nocturn i que empitjora amb el moviment o posant-se dret. En aquest sentit, la majoria de pacients refereixen gran cansament, debilitat, amb ganes de quedar-se al llit i dormir. De la mateixa manera la cefalea, dolor muscular i nàusees són relativament freqüents. I la sensació alterada o absent de gust a la boca o olfacte al nas és recurrent, com també s'ha documentat en altres sèries de casos.

Amb aquest quadre simptomàtic i veient les prescripcions fetes fins el moment, els remeis homeopàtics més recomanats són Bryonia alba, Phosphorus, Arsenicum album i Belladona. Ens agradaria destacar que el 40% de les prescripcions de Arsenicum del present estudi han necessitat un segon remei per falta de millora o millora parcial; hi ha algun dels estudis homeopàtics revisats que recomanen el seu ús de manera preventiva o terapèutica[22] però també altres[23] alerten sobre el seu baix rendiment. Amb les dades actuals, alguns pacients sí es poden beneficiar d'Arsenicum, però s'ha d'anar amb compte amb la seva prescripció. Tot fa indicar que el remei homeopàtic d'ús més freqüent en el tractament del brot actual serà Bryonia alba; en la línia també d'alguns dels estudis exposats[16].

Ens agradaria fer una menció especial a Ferrum phosphoricum. Tot i que no s'ha prescrit en cap dels casos anteriors, cobreix àmpliament les modalitats d'alguns dels pacients, sobretot el

nº18 que presentava febre amb calor al cap i cara amb millora per aplicacions fredes. Va ser un remei usat amb bons resultats a l'epidèmia de Grip A de 1918 i hauria de ser tingut en compte, com bé remarca l'última comunicació de la LMHI[25].

Recomanem l'ús de potències 30CH o més altes. Hi ha hagut diversos casos de milloria de l'estat general amb persistència de símptomes tot i l'ús repetit de 30CH, així que en casos de certa gravetat recomanem l'ús de potències més altes. De la mateixa manera ens sembla millor prescriure el remei homeopàtic a usar en dosis repetides i administrar mitjançant mètode Plus.

Amb les dades actuals creiem que no hi ha un quadre clínic prou clar per recomanar un remei homeopàtic concret per fer prevenció a nivell global. En casos de contacte documentat amb persona infectada i simptomàtica per COVID19 i alt risc de desenvolupar la malaltia es pot utilitzar el mateix tractament homeopàtic utilitzat en el malalt per fer prevenció en els contactes més pròxims. Per la resta de població, la millor opció és que cada pacient prengui el seu remei homoepàtic crònic de manera puntual, per estimular de manera global i específica tot l'organisme i tenir el millor estat de salut possible.

Bibliografia

1. Walsh E et co; *Clinical impact of human coronaviruses 229E and OC43 infection in diverse adult populations;* J Infect Dis, 2013 Nov; 208 (10); 1634-42
2. Agència de salut pública de Catalunya*; Procediment d'actuació enfront de casos d'infecció pel nou coronavirus SARS-CoV-2.*
3. WHO; *Report of the WHO-China Joint Mission on Coronavirus Disease 2019 (COVID-19);* https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/who-china-joint-mission-on-covid-19-final-report.pdf
4. Dra Inmaculada Gonzalez-Carbajal García; *Homeopatia 100 años de historia;* FEMH, pag 168
5. Nicolai T.*; Homeopatía para las enfermedades epidémicas en los países en desarrollo.* Rev Med Homeopat.2009; 02(03): 119-26.
6. Jacobs J; *Homeopathic Prevention and Management of Epidemic Diseases.* Homeopathy. 2018 Aug;107 (3):157-160.
7. G. Rotter; *Homoeopathy and epidemics. Possible approaches-what history can teach us;* Congreso LMHI , Graz 2003.
8. Dr W.A. Paerson; Hahnemann Medical College Philadelphia, Heal Thyseelf 1935.
9. Frei H; *H1N1 Influenza: A prospective outcome study with homeopathy and Polarity analysis*; American Journal of Homeopathy (2014).
10. Van Erp M and Brands M; *Homeopathic treatment of malaria in Ghana*; Br Homeopath J 1996; 85(02): 66-70.
11. Danno K, Rerolle F, de Sigalony S, Colas A, Terzan L, Bordet MF; *China rubra for side-effects of quinine: a prospective, randomised study in pregnant women with malaria in Cotonou, Benin;* Homeopathy. 2014 Jul;103(3):165-71.

12. Bracho G, Varela E, Fernández R, et al.; *Large-scale application of highly-diluted bacteria for Leptospirosis epidemic control.* Homeopathy 2010;99:156–166.
13. Golden I, Bracho G; *A Reevaluation of the Effectiveness of Homoeoprophylaxis Against Leptospirosis in Cuba in 2007 and 2008.* J Evid Based Complementary Altern Med. 2014 Jul;19(3):155-160.
14. Manchanda RK; *Dengue epidemic: What can we offer?*; Indian J Res Homoeopathy 2015;9:137-40.
15. Nair KRJ, Gopinadhan S, Kurup TNS, et al.; *Homoeopathic Genus Epidemicus 'Bryonia alba' as a prophylactic during an outbreak of Chikungunya in India: a cluster-randomised, double-blind, placebo- controlled trial.* Indian J Res Homoeopathy 2014; 8:160–165.
16. Bhatia M; *Coronavirus Covid-19 – Analysis of symptoms from confirmed cases with an assessment of possible homeopathic remedies for treatment and prophylaxis;* https://www.doctorbhatia.com/treatment/coronavirus-covid-19-symptoms-homeopathic-remedies-for-treatment-and-prophylaxis/?v=04c19fa1e772.
17. Yang X, Yu Y, Xu J, Shu H, Xia Ja, Liu H, et al. *Clinical course and outcomes of critically ill patients with SARS-CoV-2 pneumonia in Wuhan, China: a single-centered, retrospective, observational study*. Lancet Respir Med. 2020.
18. Chen N, Zhou M, Dong X, et al. *Epidemiological and clinical characteristics of 99 cases of 2019 novel coronavirus pneumonia in Wuhan, China: a descriptive study*. Lancet 2020. Epub January 30, 2020.
19. To A; Email 28.01.2020.
20. To A et co; *Homeopathic clinical features of 14 patients in COVID-19 outbreaks in China;* version 2, 17.03.2020.
21. Sankaran R; *Homeopathy for Coronavirus Covid 19 infection – update from Dr. Rajan Sankaran*; theothersong.com.
22. AYUSH; *Advisory for Corona virus Homoeopathy for Prevention of Corona virus Infections Unani Medicines useful in symptomatic management of Corona Virus infection*; Posted On: 29 JAN 2020 10:29AM by PIB Delhi. https://pib.gov.in/PressReleasePage.aspx?PRID=1600895#
23. Sherr J; *Jeremy Sherr's lastest update on the coronavirus genus epidemicus*; https://tqfs.official.academy/#!free-webinar-jeremy-sherrs-latest-update-on-the-coronavirus-genus-epidemicus/1/zgOoM/
24. Baets P; *La pandémie de Covid19: un défi et une grande opportunité pour l'Homéopathie*; version 3 – 15.03.2020.
25. Diversos autors; *LMHI executive committee communication regarding coronavirus epidemic*; 18 Març 2020.
26. Tonarelli; *Terapia omeopatica per coronavirus*; http://www.academiadehomeopatia.es/index.php/noticias/boletin-de-noticias/especial-coronavirus/
27. Clarke JH; A Dictionary of practical Materia Medica; The Homeopathic Publishing Company, 1900, Vol 1, 490-491.
28. Hahnemann S; *Organon de la medicina, 6ª edición*; Ed. Porrúa, 1984.

ACADEMIA
MEDICO HOMEOPATICA
DE BARCELONA
1890

ANNEX

ESTUDIO GENIO EPIDÉMICO DE LA INFECCIÓN POR CORONAVIRUS SARS-CoV2,

COVID19

Departamento de Clínica AMHB

Manuela Velat

Marc Lluís Clapers Vidal

ACADEMIA MÉDICO HOMEOPÁTICA DE BARCELONA

Objetivos

- Objetivo principal:
    - Buscar el genio epidémico SARS-COV-2.
- Objetivo secundario
    - Evaluar los resultados del tratamiento homeopático.

Métodos y materiales

Criterios de inclusión de pacientes:

- Fiebre (>38ºC) o tos o dificultad respiratoria

  +/-
- Posible contacto.

Pasos:

1. Cumplimentar cuestionario 1 con síntomas del paciente. Preferentemente cumplimentado por el mismo paciente.
2. Repertorización de los síntomas.
3. Prescripción de 1 medicamento homeopático.
    a. En preferencia 30CH, o 200CH en casos con mayor gravedad. Dosis repetidas en plus, cada 2-4-6-8 horas, según criterio del médico.
4. Cumplimentar cuestionario 2 a los 7-10 días de tratamiento.
    a. También cumplimentar cuestionario 2 si reconsulta antes por mala evolución – revaloración del caso y nueva prescripción. Mismos criterios.

ACADEMIA
MEDICO HOMEOPATICA
DE BARCELONA
1890

Criterios inclusión: fiebre/tos/disnea +/- contacto

CUESTIONARIO 1 SARS-COV-2

INICIALES PACIENTE: SEXO: H / M EDAD: FECHA:

Médico Prescriptor:

SÍNTOMAS PRINCIPALES (relate sus síntomas):

FIEBRE:

- Mañana MEJOR/PEOR
- Mediodía MEJOR/PEOR
- Tarde MEJOR/PEOR
- Noche MEJOR/PEOR
- Hora: _____
- Abrigarse MEJOR/PEOR
- Desabrigarse MEJOR/PEOR
- Sensación calor SÍ/NO
- Sensación de frío SÍ/NO
- Partes frías / calientes
- Escalofrío SÍ/NO
- Sudor SÍ/NO
- Tipo de sudor _____
- Sed mucha / ausencia
- Hambre mucha / ausencia

TOS:

- Mañana MEJOR/PEOR
- Mediodía MEJOR/PEOR
- Tarde MEJOR/PEOR
- Noche MEJOR/PEOR
- Hora: _____
- Tipo de tos SECA/HÚMEDA
- Sensación que desencadena_____
- Inspiración MEJOR/PEOR
- Inspiración profunda MEJOR/PEOR
- Espiración MEJOR/PEOR
- Exterior MEJOR/PEOR
- Habitación MEJOR/PEOR
- Aire frío MEJOR/PEOR
- Cambio postura MEJOR/PEOR
- Estirado MEJOR/PEOR
- Sentado MEJOR/PEOR
- De pie MEJOR/PEOR
- Tragar MEJOR/PEOR
- Comer o beber MEJOR/PEOR
- Caliente o frío MEJOR/PEOR
- Hablar MEJOR/PEOR
- Movimiento MEJOR/PEOR
- Movimiento deseo / aversión
- Dormir MEJOR/PEOR
- OTROS:
  - _____
  - _____
  - _____

DIFICULTAD RESPIRATORIA:

- Dificultad respiratoria SÍ/NO

- Mañana MEJOR/PEOR
- Mediodía MEJOR/PEOR
- Tarde MEJOR/PEOR
- Noche MEJOR/PEOR
- Cambio postura MEJOR/PEOR
- Estirado MEJOR/PEOR
- Sentado MEJOR/PEOR
- De pie MEJOR/PEOR
- Movimiento MEJOR/PEOR
- OTROS:
  - _____
  - _____

OTROS SÍNTOMAS:

- Dolor de cabeza SÍ/NO
- Dolor muscular SÍ/NO
- Cansancio SÍ/NO
- Diarrea SÍ/NO
- Expectoración SÍ/NO
- Vómitos / náusea SÍ/NO
- Catarro nasal SÍ/NO
- OTROS:
  - _____
  - _____
  - _____

A cumplimentar por Médico:

* Síntomas Generales asociados:

_____

_____

_____

* Síntomas Mentales asociados

_____

_____

_____

* Patología Previa:		DM	SÍ/NO
Enfermedad Pulmonar crónica	SÍ/NO	* Exposición:	
Enfermedad Cardiovascular Previa	SÍ/NO	Contacto con infectado	SÍ/NO/NO SE
Obesidad	SÍ/NO	Infección confirmada por CoV-19	SÍ/NO

Prescripción homeopática (remedio, potencia, dosis):

_____

_____

CUESTIONARIO 2 SARS-COV-

¿Mejoría GENERAL después del tratamiento homeopático?

- SÍ / NO
- ¿En cuánto tiempo inicio mejoría? _____

- ¿Mejoría FIEBRE después del tratamiento homeopático?
  - SÍ / NO
  - ¿En cuánto tiempo inicio mejoría? _____
- ¿Mejoría TOS después del tratamiento homeopático?
  - SÍ / NO
  - ¿En cuánto tiempo inicio mejoría? _____
- ¿Mejoría DIFICULTAD RESPIRATORIA después del tratamiento homeopático?
  - SÍ / NO
  - ¿En cuánto tiempo inicio mejoría? _____

- Si MALA evolución:
  - ¿Aparición DIFICULTAD RESPIRATORIA (si no había)?
    - SÍ / NO
  - Nuevos síntomas

    _____
    _____
    _____
    _____
    _____
    _____
  - Nueva prescripción

    _____
    _____

- Si BUENA evolución:
  - Tiempo de recuperación completa _____
- Infección confirmada Cov-19
  - SÍ / NO

Otros comentarios:

_____

_____

_____

_____

_____

_____